

8.19x30.22	1	עמוד 23	הארץ - the marker	15/07/2015	48773169-5
הטכניון מכון טכנולוגי לישראל - 80616					

חוקרת בטכניון: "העברת מינהל התכנון למשרד האוצר תעזור למערכת"

אישורה של הכנסת שהתקבל שלשום להעברת סמכויות התכנון למשרד האוצר מעורר תגובות רבות. בעוד שעד עתה נתנו בעיקר מתנגדי המהלך את הטון בזירה הציבורית, טוענת בעת פרוץ רחל אלתרמן, ראש המעבדה למחקר השוואתי בתכנון, מושפט ומקרקעין וחוקרת בכירה במוסד שמואל נאמן בטכניון, כי מבחינתה מדובר במהלך מבורך.

"זו פעם ראשונה מאז קום המדינה שמינהל התכנון נהפך לכה מבוקש על ידי שרים – עדות לחשיבותו הגדולה למשק ולחברה", אומרת אלתרמן. "נכון להיום, המיקום של מינהל התכנון ביחד עם מינהל האוכלוסין הוא מיקום קצת מוזר, ומתאים לימי הקולוניזציה הבריטית. קשה לומר שמערכת התכנון הישראלית, בעיקר במישור המחוזי והמקומי, זו תפארת כזו גדולה. למערכת התכנון יש ככרת דרך ללכת כדי לתפקד היטב – בעיקר מבחינת משכי הזמן לאישור תוכניות והיתרים שהם בלתי סבירים באופן קיצוני בהשוואה למדינות מערב אחרות".

לכן לטענת אלתרמן, "המעבר המוצע לאחריותו של שר האוצר במקום שר הפנים הוא מהלך טוב שעשוי לתת למינהל התכנון יותר בולטות והשפעה. אמנם קרבה למשרד האוצר עשויה לחזק במעט את השיקולים הכלכליים, בעיקר בעת הבדיקה המקצועית של תוכניות לפני הגשתן למוסדות התכנון, אך האזהרות הרבות ששומעים באחרונה, שלפיהן שיקולי התכנון יקבלו הטייה קיצונית, הן מוגזמות. מוסדות התכנון ימשיכו לפעול על פי אותו חוק התכנון והבנייה".

"יש להניח שהזרועות המקצועיות, שהתפתחו היטב במשך השנים במשרד הפנים במישר הארצי והמחוזי, ימשיכו לפעול ואף יחזקו בכוח אדם מקצועי נוסף. המעבר יכול להוות גם הזדמנות. האוצר הוא מקור המימון של כל דבר במדינה, ובשימוש נכון המשרד יכול לתת מזור לפחות לכחצי מהבעיות של מערכת התכנון והבנייה. אני מקווה שבאימוץ מינהל התכנון יעשה המשרד לפחות אחד מבין שני המהלכים הנחוצים כדי לרפא את מערכת התכנון והבנייה: חיזוק הזרוע המקצועית ברשויות המקומיות, וביזור משמעותי של הסמכויות למישור המקומי. לפחות אחד מהשינויים תלוי בידי האוצר וכרוך רק בתקציב למימון תקנים. כיום אפילו בעיריות בגודל בינוני ואף מעבר לכך – להוציא עיר כמו תל אביב – הגוף המקצועי האמור לייעץ לוועדות התכנון מונה בקושי שלושה-ארבעה אנשי מקצוע. כדי להידמות למדינות אחרות, ולתת גם משקל לחוות הדעת המקצועיות נחוץ רק מימון".

פרופ' רחל אלתרמן

את חברי הכנסת באופוזיציה, טיעוניה של אלתרמן אינם משכנעים. בעקבות אישור העברת הסמכויות, אמרה ח"כ תמר זנדברג: "מדובר בהחלטה עקומה שלא תקדם ולא תייעל, אלא רק תתקע ותעכב את עבודת הממשלה. באבחת הצבעה אחת משנים סדרי עולם ומוותרים על ידע שנצבר במשרדים במשך שנים".

ח"כ רב חנין, יו"ר השדולה הסביבתית-חברתית בכנסת, אמר: "יש הרבה מה לתקן במערכת התכנון, יש ביורוקרטיה מיותרת, יש אטימות לקבוצות אורחים, חוסר התייחסות לצירכים של הפריפריה ושל האוכלוסייה הערבית. אבל אסור להרוס את המערכת – וזה מה שהממשלה מקדמת כאן. פעם אחר פעם, כביכול כדי לבנות דירות, הורסים את מערכת התכנון על ידי מנגנונים עוקפי תכנון. יש כבר אנרכיה של מוסדות עוקפי מוסדות".

לדברי חנין, "לא מדובר כאן במהלך טכני, אלא במעבר של מערכת התכנון לעולם אחר לגמרי, שמסתכל על הכל דרך פריזמה אחת ויחידה – של רווחים ואינטרסים כלכליים. כך ילכו לאיבוד שיקולי הסביבה הבריאות, איכות החיים, כך ייפגעו זכויות הציבור הדמוקרטיות להתנגד ולהביע דעה, כך ייפגע הקשר הנדרש כל כך בין מערכת התכנון לרשויות המקומיות, לעיריות, גופים שחייבים לעבוד יחד".